

PODKARPACKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W RZESZOWIE

S. VI. 431. 1. 5. 2011

PODKARPACKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Rzeszowie
Kancelaria Ogólna

Wpłynęło 30-06-2011

PODKARPACKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Rzeszowie
Sekretariat Wydziału Polityki Społecznej

Data Wpływu 2011-06-30

L.dz podpis

556816

SVI

PROTOKÓŁ

**kontroli problemowej w zakresie stanu utrzymania obiektów grobownictwa wojennego
oraz określenia potrzeb remontowych przeprowadzonej w dniu 13 czerwca 2011 r.**

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Urząd Gminy w Radymnie, ul. Lwowska 38, 37-550 Radymno.

Kierownikiem kontrolowanej jednostki jest:

p. Stanisław Ślęzak – Wójt Gminy, pełniący tę funkcję od 1994 roku.

Kontrolę przeprowadziła Barbara Uliasz – starszy specjalista w Wieloosobowym stanowisku ds. ochrony dziedzictwa narodowego i spraw organizacyjnych, na podstawie upoważnienia Wojewody Podkarpackiego z dnia 13 czerwca 2011 r. znak: S.VI.0030.6.2011.BU oraz delegacji nr 483/11 wystawionej przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie.

Zakres przedmiotowy kontroli: stan realizacji zadań w zakresie opieki nad obiektami grobownictwa wojennego oraz wykorzystania środków dotacji celowej.

Kontrolą objęto okres od poprzedniej kontroli, przeprowadzonej w 2002 roku.

W toku kontroli uczestniczyła i udzielała informacji p. Emilia Zagłobelna – Inspektor w Referacie Zamówień Publicznych, Działalności Gospodarczej i Integracji Europejskiej.

W trakcie kontroli dokonano lustracji cmentarzy i mogił zlokalizowanych na terenie gminy.

Ustalono:

- 1 Cmentarz z I wojny światowej w miejscowości Piaski (A-669 – wpisany w 1994 roku do rejestru zabytków pod nazwą Piaski – Duńkowice), zajmuje powierzchnię 19 arów. Pierwotnie ogrodzony drutem na betonowych słupkach. Podczas remontu przeprowadzonego w latach 2001 – 2003 ustawiono nowe ogrodzenie z drewnianych desek na słupkach. W centralnej części metalowy krzyż otoczony kutym płotkiem. Na terenie cmentarza widoczne zarysy mogił zbiorowych, w postaci długich ziemnych

wałów oraz mogił pojedynczych. Na trzech mogiłach ustawione są stare, najprawdopodobniej oryginalne krzyże nagrobne, poświęcone żołnierzom niemieckich: dwa nieznanym jeden imienny. Wejście przez zachowaną ozdobną bramkę wejściową. Na poziomej belce napis: DEM GEDACHTNIS DER BEI DUNKOWICE GEFALLENEN KAMERADEN. Po bokach krzyże: łaciński i prawosławny. Po lewej ustawiona jest tablica informacyjna. Od drogi krajowej do wejścia na cmentarz ułożona jest wąska alejka z płytek betonowych, całkowicie zarośniętych. Teren cmentarza jest własnością Skarbu Państwa.

2. Cmentarz z I wojny światowej w miejscowości Chotyniec (A-666 – wpisany w 1994 roku do rejestru zabytków pod nazwą Zaleska Wola), zajmuje powierzchnię 40 arów. W większości cmentarz ogradza drut kolczasty na betonowych słupkach. Z przodu, od strony wejścia z drogi krajowej, ustawione jest ogrodzenie z drewnianych żerdzi, korespondujące z leśnym otoczeniem. Wykonane podczas remontu w 2005 roku. Akcent centralny stanowi wysoki drewniany krzyż, ustawiony współcześnie. Cmentarz jest miejscem pochowania nieustalonej liczby żołnierzy austrowęgierskich i rosyjskich, poległych w 1915 roku. Mogiły, zarówno zbiorowe jak i indywidualne, mają postać wałów ziemnych. Groby pojedyncze zlokalizowane są po bokach szerokiej alei głównej. Za mogiłami zbiorowymi znajduje się pusty plac, pozbawiony pochówków. Ze względu na zachowanie mogił w centralnej części cmentarza, można przypuszczać, że stanowił on zapasowe miejsce na ewentualne ekshumacje w przyszłości. Jednak nie został nigdy wykorzystany. Nie zachowały się żadne elementy pierwotnego urządzenia cmentarza. Teren stanowi własność gminy.
3. Mogiła zbiorowa (dwie indywidualne) z I wojny światowej znajduje się na nieczynnym cmentarzu greckokatolickim w miejscowości Zaleska Wola. Pochowano dwóch żołnierzy niemieckich, oficerów. Mogiła otoczona jest niewysokim, kutym metalowym płotkiem z bramką wejściową. Po bokach rosnącego w centrum drzewa leżą dwie kamienne tablice o treści: PAUL ELLEMBECH/ LEUTNANT D. K. 2 GARDE REGIM 2 F./ GEFALLEM AM 27. MAJ 1915 A oraz HANS GOSLICH/ LEUTNANT D. K. REGIM 7 F. 10 KOMP./ GEFFALLEM AM 1915. Mogiła została wyremontowana w 2007 roku, m.in. ze środków Wojewody i Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie. Płyty nagrobne w chwili obecnej znajdują się w bardzo złym stanie technicznym. Materiał rozwarstwiony i odpadający. Grób nieuporządkowany.

Wnioski:

1. Cmentarz w Piaskach wymaga przeprowadzenia prac remontowo - konserwacyjnych. Metalowy krzyż centralny oraz otaczający go płotek są skorodowane. Drewniane elementy bramy wejściowej oraz zachowane krzyże nagrobne wymagają pilnej konserwacji i uczytelnienia inskrypcji. Należy usunąć zwalony i uszkodzony krzyż metalowy znajdujący się z tyłu cmentarza.
2. Dotychczas cmentarz w miejscowości Piaski funkcjonował jako miejsce spoczynku nieznaney liczby niezidentyfikowanych żołnierzy austrowęgierskich. Tymczasem krzyże nagrobne poświęcone są żołnierzom niemieckim a umieszczenie przy bramie krzyża prawosławnego sugeruje, że także rosyjscy (co było bardzo częstą praktyką). W związku z powyższym należy dokonać aktualizacji karty ewidencyjnej poprzez: umieszczenie właściwej narodowości pochowanych, ujęcie nazwiska zidentyfikowanego żołnierza, opisanie obecnego wyglądu ogrodzenia oraz zachowanych nagrobków (krzyży), przeliczenie dokładnej ilości mogił zbiorowych i indywidualnych, opisanie zmian dokonanych w ostatnich latach. Uzupełnienie karty ewidencyjnej stanowić powinien plan cmentarza, który należy sporządzić.
3. Podczas kontroli stwierdzono nieścisłości w danych ewidencyjnych. W związku z powyższym należy dokonać aktualizacji karty ewidencyjnej poprzez: umieszczenie właściwej narodowości pochowanych, opisanie obecnego wyglądu ogrodzenia, przeliczenie dokładnej ilości mogił zbiorowych i indywidualnych, opisanie zmian dokonanych w ostatnich latach. Uzupełnienie karty ewidencyjnej stanowić powinien plan cmentarza, który należy sporządzić.
4. Mogiła żołnierzy niemieckich w Zaleskiej Woli wymaga pilnych i kompleksowych prac remontowych, które powinna wykonać osoba posiadająca uprawnienia do konserwacji zabytkowego kamienia. Jednym z elementów remontu powinno być spionizowanie płyt nagrobnych w celu odprowadzenia wody i umożliwienie wysychania kamieni. Należy także rozważyć możliwość usunięcia drzewa. Jego istnienie powoduje zacienienie i porastanie kamienia mchem.
5. W bieżącym roku gmina otrzymała dotację celową z budżetu Wojewody w wysokości 15 000 zł, która zostanie wykorzystana na wykonanie brakujących fragmentów ogrodzenia cmentarza w Chotyńcu.
6. Pani Emilia Zagobelna – prowadząca problematykę cmentarnictwa wojennego jest zorientowana w lokalizacji i stanie zachowania cmentarzy wojennych oraz mogił. Posiada stosowny zapis w swoim zakresie czynności.

Na tym czynności kontroli zakończono. Protokół kontroli sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje jednostka kontrolowana.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz U z 2009 r. Nr 31, poz 206 z późn. zm.):

Kierownik jednostki kontrolowanej parafuje na każdej stronie oraz podpisuje protokół kontroli w terminie 7 dni od momentu jego otrzymania. Kierownikowi przysługuje przed podpisaniem protokołu prawo zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń, co do ustaleń zawartych w protokole w terminie 7 dni od otrzymania protokołu. Kierownikowi przysługuje również prawo odmowy podpisania protokołu kontroli, przy złożeniu w terminie 7 dni od jego otrzymania pisemnych wyjaśnień w sprawie odmowy.

O wynikach kontroli poinformowano pracownika na stanowisku, na którym przeprowadzono kontrolę.

Wójt
Inż. Stanisław Ślęzak
(Podpis Kierownika jednostki kontrolowanej)

Rzenoś dnia 2011-06-17
/miejscowość/
Barbara Kłosa
(Podpis Kontrolującego)

Radykowo dnia 2011-06-27
/miejscowość/

Osoba uczestnicząca w kontroli :

Ewelina Zagrobelna